

**Динаміка надходження письмових звернень громадян  
до Комісії за період з 2004 по 2010 роки**

| Період             | 2004-2007 | 2008  | 2009  | 2010  |
|--------------------|-----------|-------|-------|-------|
| Кількість звернень | 30 709    | 6 315 | 3 509 | 3 733 |

Майже 78% звернень, що надійшли до Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку, становлять скарги міноритарних акціонерів на діяльність акціонерних товариств. Типовими порушеннями прав акціонерів, як і в попередні роки, залишаються наступні:

- порушення права на рівне ставлення до всіх акціонерів;
- порушення права на участь в управлінні товариством;
- порушення права на отримання інформації про діяльність акціонерного товариства;
- невиконання зобов'язань за цінними паперами, передбачених умовами їх розміщення;
- порушення прав акціонерів під час додаткового випуску акцій.

Пропозиції громадян та інформаційні запити складають незначний відсоток від загальної кількості звернень до Комісії – не більше 2,0%.

Повторні звернення становлять 3,7% від загального числа звернень. Основною підставою для повторних звернень є, як правило, недостатнє розуміння законодавства про цінні папери та неможливість здійснити захист своїх прав та охоронюваних законом інтересів у судовому порядку.

Враховуючи особливості законодавства про цінні папери та недостатню правову обізнаність населення, співробітниками Комісії постійно надаються роз'яснення та інформація щодо законодавства про цінні папери та акціонерні товариства. При цьому інформація надається у доступній та зрозумілій для заявників формі. Заявники мають можливість ознайомитися з матеріалами перевірок своїх звернень, брати участь у перевірці фактів, викладених у поданих ними заявах.

Аналіз соціально-професійного стану заявників свідчить про те, що понад 50% звернень надходить від найменш захищених верств населення України — пенсіонерів, ветеранів війни та праці, інвалідів, незапрацевдатних осіб, багатодітних сімей, осіб, що постраждали від аварії на ЧАЕС, одиноких матерів та інших громадян, що потребують соціального захисту та підтримки, 1% становлять звернення Героїв Радянського Союзу, Героїв Соціалістичної Праці, Героїв України та інвалідів Великої Вітчизняної війни.

Питаннями, що порушуються цими категоріями громадян, є, в основному, неотримання дивідендів за результатами діяльності акціонерних товариств.

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 12.08.2009 № 898 Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку забезпечує в межах компетенції розгляд звернень громадян, що надходять на урядову телефонну «гарячу лінію».

## 2.4. КОНТРОЛЬ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ УЧАСНИКІВ РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

Одним із головних завдань державного регулювання ринку цінних паперів є контроль за діяльністю емітентів, професійних учасників ринку цінних паперів, саморегулювальних організацій. Проведення перевірок діяльності учасників ринку цінних паперів є одним із заходів реалізації завдань Комісії у цій сфері відповідно до Закону України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні».

Протягом 2010 року Комісією проведено 1 042 перевірки учасників фондового ринку, з них 675 перевірок проведено планово та 367 перевірок проведено позапланово, у тому числі 50 перевірок за зверненням правоохоронних органів.

За 2010 рік найбільше проведено перевірок Територіальним управлінням Комісії в м. Києві та Київській області (247), Дніпропетровським (88), Одеським (69), Харківським (54) та Івано-Франківським (51) територіальними управліннями Комісії.

Інформація про перевірки, проведені Комісією в 2010 році, наведена в таблиці 2.4.1.

Таблиця 2.4.1

**Інформація про перевірки учасників ринку цінних паперів,  
проведені Комісією в 2010 році**

| № з/п         | Найменування органу Комісії | Проведено перевірок |                           |                                       |                |            | Усього       |
|---------------|-----------------------------|---------------------|---------------------------|---------------------------------------|----------------|------------|--------------|
|               |                             | планові             | позапланові               |                                       |                | Усього     |              |
|               |                             |                     | за ознаками правопорушень | за зверненнями правоохоронних органів | з інших причин |            |              |
| 1.            | АР Крим                     | 19                  | 4                         | 5                                     | -              | 9          | 28           |
| 2.            | м. Севастополь              | 22                  | 2                         | -                                     | -              | 2          | 24           |
| 3.            | Вінницьке                   | 22                  | 2                         | -                                     | -              | 2          | 24           |
| 4.            | Волинське                   | 10                  | 2                         | -                                     | -              | 2          | 12           |
| 5.            | Дніпропетровське            | 64                  | 20                        | 4                                     | -              | 24         | 88           |
| 6.            | Донецьке                    | 19                  | 18                        | 2                                     | -              | 20         | 39           |
| 7.            | Житомирське                 | 19                  | 2                         | 5                                     | -              | 7          | 26           |
| 8.            | Закарпатське                | 17                  | 1                         | -                                     | -              | 1          | 18           |
| 9.            | Запорізьке                  | 30                  | 2                         | -                                     | -              | 2          | 32           |
| 10.           | Івано-Франківське           | 41                  | 8                         | 2                                     | -              | 10         | 51           |
| 11.           | м. Київ та Київська обл.    | 53                  | 185                       | 5                                     | 4              | 194        | 247          |
| 12.           | Кіровоградське              | 13                  | -                         | -                                     | -              | -          | 13           |
| 13.           | Луганське                   | 14                  | 1                         | 1                                     | -              | 2          | 16           |
| 14.           | Львівське                   | 40                  | 5                         | 4                                     | -              | 9          | 49           |
| 15.           | Миколаївське                | 32                  | 4                         | -                                     | -              | 4          | 36           |
| 16.           | Одеське                     | 41                  | 12                        | 16                                    | -              | 28         | 69           |
| 17.           | Полтавське                  | 23                  | 8                         | 1                                     | -              | 9          | 32           |
| 18.           | Рівненське                  | 13                  | 2                         | -                                     | -              | 2          | 15           |
| 19.           | Сумське                     | 21                  | 3                         | -                                     | -              | 3          | 24           |
| 20.           | Тернопільське               | 14                  | 1                         | -                                     | -              | 1          | 15           |
| 21.           | Харківське                  | 39                  | 13                        | 2                                     | -              | 15         | 54           |
| 22.           | Херсонське                  | 18                  | 5                         | -                                     | -              | 5          | 23           |
| 23.           | Хмельницьке                 | 17                  | -                         | -                                     | 1              | 1          | 18           |
| 24.           | Черкаське                   | 16                  | 3                         | 1                                     | -              | 4          | 20           |
| 25.           | Чернівецьке                 | 16                  | -                         | -                                     | -              | -          | 16           |
| 26.           | Чернігівське                | 21                  | -                         | 1                                     | 1              | 2          | 23           |
| 27.           | Центральний апарат          | 21                  | 7                         | 1                                     | 1              | 9          | 30           |
| <b>Усього</b> |                             | <b>675</b>          | <b>310</b>                | <b>50</b>                             | <b>7</b>       | <b>367</b> | <b>1 042</b> |

Протягом 2010 року Комісією проведено 565 перевірок професійних учасників ринку цінних паперів, з них 217 перевірок реєстроутримувачів та 196 торговців цінними паперами, в тому числі 155 перевірок торговців щодо порушень вимог законодавства на ринку цінних паперів.

Інформація про перевірки учасників фондового ринку, проведених Комісією в 2010 році, наведена в таблиці 2.4.2.

**Інформація про перевірки учасників фондового ринку,  
проведених Комісією в 2010 році**

| № з/п | Назва органу Комісії     | Перевірено реєструючих учасників |                   | Перевірено ІФ та ІК, КУА |                   | Перевірено торговців ЦП |                   | Перевірено фондових бірж |                   | Перевірено зберігачів |                   |
|-------|--------------------------|----------------------------------|-------------------|--------------------------|-------------------|-------------------------|-------------------|--------------------------|-------------------|-----------------------|-------------------|
|       |                          | усього                           | виявлено порушень | усього                   | виявлено порушень | усього                  | виявлено порушень | усього                   | виявлено порушень | усього                | виявлено порушень |
| 1.    | АР Крим                  | 5                                | 1                 | 2                        | 2                 | 4                       | -                 | -                        | -                 | 4                     | 2                 |
| .     | м. Севастополь           | 3                                | 1                 | -                        | -                 | 4                       | 1                 | -                        | -                 | -                     | -                 |
| .     | Вінницьке                | 3                                | 2                 | 1                        | 1                 | 2                       | 2                 | -                        | -                 | -                     | -                 |
| .     | Волинське                | 5                                | 1                 | 1                        | -                 | 2                       | 1                 | -                        | -                 | 1                     | -                 |
| .     | Дніпропетровське         | 23                               | 7                 | 10                       | 5                 | 20                      | 12                | -                        | -                 | 11                    | 3                 |
| .     | Донецьке                 | 9                                | 4                 | -                        | -                 | 17                      | 11                | -                        | -                 | 5                     | -                 |
| .     | Житомирське              | 4                                | 2                 | -                        | -                 | -                       | -                 | -                        | -                 | -                     | -                 |
| .     | Закарпатське             | 1                                | 1                 | -                        | -                 | 1                       | -                 | -                        | -                 | -                     | -                 |
| .     | Запорізьке               | 4                                | -                 | 2                        | -                 | 7                       | 2                 | -                        | -                 | 4                     | -                 |
| 0.    | Івано-Франківське        | 5                                | 2                 | 3                        | 2                 | 3                       | 2                 | -                        | -                 | -                     | -                 |
| 1.    | м. Київ та Київська обл. | 66                               | 34                | 37                       | 25                | 67                      | 47                | 2                        | -                 | 19                    | 8                 |
| 2.    | Кіровоградське           | 2                                | 2                 | -                        | -                 | -                       | -                 | -                        | -                 | 1                     | 1                 |
| 3.    | Луганське                | 2                                | 1                 | -                        | -                 | 2                       | 1                 | -                        | -                 | 2                     | 1                 |
| 4.    | Львівське                | 12                               | 7                 | 4                        | 2                 | 3                       | 2                 | -                        | -                 | 3                     | 1                 |
| 5.    | Миколаївське             | 7                                | 1                 | 1                        | 1                 | 3                       | -                 | -                        | -                 | 3                     | -                 |
| 6.    | Одеське                  | 15                               | 7                 | 9                        | 6                 | 16                      | 11                | -                        | -                 | 3                     | 1                 |
| 7.    | Полтавське               | 7                                | 7                 | 2                        | 2                 | 3                       | 3                 | -                        | -                 | 1                     | 1                 |
| 8.    | Рівненське               | 3                                | 2                 | -                        | -                 | -                       | -                 | -                        | -                 | -                     | -                 |
| 9.    | Сумське                  | 2                                | 1                 | -                        | -                 | 2                       | 1                 | -                        | -                 | 1                     | 1                 |
| 0.    | Тернопільське            | 2                                | -                 | -                        | -                 | -                       | -                 | -                        | -                 | -                     | -                 |
| 1.    | Харківське               | 13                               | 3                 | 8                        | 4                 | 18                      | 10                | -                        | -                 | 3                     | -                 |
| 2.    | Херсонське               | 3                                | 1                 | -                        | -                 | 4                       | -                 | -                        | -                 | 2                     | -                 |
| 3.    | Хмельницьке              | 5                                | 3                 | -                        | -                 | -                       | -                 | -                        | -                 | -                     | -                 |
| 4.    | Черкаське                | 6                                | 3                 | 1                        | 1                 | -                       | -                 | -                        | -                 | 3                     | 1                 |
| 5.    | Чернівецьке              | 1                                | 1                 | -                        | -                 | 1                       | 1                 | -                        | -                 | -                     | -                 |
| 6.    | Чернігівське             | 5                                | 1                 | -                        | -                 | 2                       | -                 | -                        | -                 | -                     | -                 |
| 7.    | Центральний апарат       | 4                                | 4                 | 1                        | -                 | 15                      | 48                | -                        | -                 | 2                     | 1                 |
|       | <b>Усього</b>            | <b>217</b>                       | <b>99</b>         | <b>82</b>                | <b>51</b>         | <b>196</b>              | <b>155</b>        | <b>2</b>                 | <b>0</b>          | <b>68</b>             | <b>21</b>         |

За результатами проведених у 2010 році перевірок виявлено 326 порушень вимог законодавства на ринку цінних паперів.

Протягом 2010 року спостерігалось суттєве збільшення перевірок, за результатами яких складалися акти про відсутність за місцезнаходженням та застосовувалася санкція за результатами розгляду таких справ у вигляді анулювання ліцензії.

У 2010 році в Комісії тривала робота щодо виявлення та постійного аналізу випадків коливання біржових курсів цінних паперів на фондових біржах.

Комісією проводився регулярний моніторинг акціонерних товариств щодо наявності випадків «подвійного» ведення систем реєстру та вживалися заходи щодо врегулювання проблемних ситуацій та унеможливлення виникнення в подальшому випадків, коли система реєстру акціонерних товариств ведеться двома або більше реєстраторами. Так, якщо на початок 2010 року кількість акціонерних товариств з наявністю факту подвійного ведення системи реєстру становила 19 товариств, то на кінець 2010 року кількість таких товариств скоротилася до 4.

Протягом 2010 року Комісія брала постійну участь у роботі аналітичної групи Міжвідомчої комісії з питань протидії протиправному поглинанню та захопленню підприємств, що діє при Кабінеті Міністрів України.

## 2.5. ДЕРЖАВНИЙ ФІНАНСОВИЙ МОНІТОРИНГ НА ФОНДОВОМУ РИНКУ

Важливим напрямом діяльності Комісії у 2010 року залишалось удосконалення Національної системи запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму та підвищення ефективності її функціонування. Це обумовлено результатами III раунду оцінки України експертами Спеціального комітету експертів Ради Європи з питань взаємної оцінки заходів протидії відмиванню коштів (MONEYVAL), за результатами якої Україною були отримані конкретні рекомендації щодо усунення недоліків, виявлених за результатами оцінки.

### Нормативно-правова та методична робота

Комісією, на виконання Плану заходів щодо виконання рекомендацій Спеціального комітету експертів Ради Європи з питань взаємної оцінки заходів протидії відмиванню коштів (MONEYVAL) та подальшої імплементації міжнародних стандартів у цій сфері, зокрема, 40 рекомендацій FATF і Директиви Європейського Парламенту та Ради 2005/60/ЄС від 26 жовтня 2005 року «Про запобігання використанню фінансової системи з метою відмивання коштів та фінансування тероризму», були розроблені зміни до законів, нормативно-правових актів щодо розширення повноважень Комісії (в частині нагляду за іноземними філіями українських професійних учасників фондового ринку, віднесення правопорушень з маніпулювання на фондовому ринку до предикатних злочинів, удосконалення контрольної діяльності та організації фінансового моніторингу професійними учасниками ринку цінних паперів та організації професійної підготовки фахівців з питань фінансового моніторингу).

18 травня 2010 року Верховною Радою України було прийнято Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму» в новій редакції (далі – Базовий закон).

На виконання вимог Базового закону Комісією були затверджені нові редакції Положення про здійснення фінансового моніторингу учасниками ринку цінних паперів, Порядку зупинення та поновлення проведення фінансових операцій на ринку цінних паперів суб'єктами первинного фінансового моніторингу, Порядку контролю за дотриманням професійними учасника-